

Анна ЗАДОРЖНА,

orcid.org/0000-0002-8571-5296

студентка III курсу факультету іноземних мов

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

(Чернівці, Україна) *z_ann00@yahoo.com*

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ДОСЯГНЕННЯ ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ

У статті розглядається поняття перекладацьких трансформацій, досліджено основні їх типи та найбільш відомі класифікації: лексичні формальні (транскрибування, транслітерування, змішане транскодування, адаптивне транскодування, калькування), лексико-семантичні (конкретизація, генералізація, диференціація, модуляція значення), лексико-граматичні (описовий переклад, антонімічний переклад, додавання та вилучення слів, перестановка компонентів, цілісне переосмислення), граматичні (заміна частин мови, перестановка членів речення, членування та об'єднання речень) та стилістичні (нейтралізація, експресивація, модернізація, архаїзація) трансформації. Розкриваються особливості всіх типів перекладацьких трансформацій, встановлюються закономірності, що забезпечують еквівалентність перекладу художнього тексту з англійської мови українською. Переклад, заснований на використанні перекладацьких трансформацій, полягає в частковій зміні форми слова або ж в повній її заміні для досягнення адекватності переданого змісту. Встановлено, що перекладач має застосовувати метод перекладацьких трансформацій для точної передачі думки, висловленої в тексті, з дотриманням усіх норм мови перекладу. У процесі дослідження проаналізовано низку перекладацьких трансформацій на матеріалі роману американського письменника Чака Поланіка «Бійцівський клуб» у перекладі Олега Леська. Виявлено, що для досягнення еквівалентності тексту оригіналу і тексту перекладу не вдаватися до використання перекладацьких трансформацій неможливо у зв'язку з відмінностями мов та культур. Зокрема, досліджено, що трансформаційні методи складаються в систему, тобто вони не існують автономно, ізольовано один від одного, а часто взаємопов'язані. Проаналізовано труднощі перекладу, пов'язані з об'єктивними особливостями мов, специфікою стилю автора і складністю самого твору. Встановлено частотність використання перекладачем кожного із видів перекладацьких трансформацій та проаналізовано закономірності їх застосування. Доведено, що у процесі передання лексичних одиниць мови оригіналу мовою перекладу перекладач найчастіше послуговується лексико-граматичними, граматичними та лексичними трансформаціями.

Ключові слова: перекладацькі трансформації, еквівалентність, адекватність, художній текст, мова оригіналу, мова перекладу.

Anna ZADOROZHNA,

orcid.org/0000-0002-8571-5296

Student of Faculty of Foreign Languages

of Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

(Chernivtsi, Ukraine) *z_ann00@yahoo.com*

TRANSLATION TRANSFORMATIONS AS MEANS OF ACHIEVING EQUIVANCE IN TRANSLATION

The article deals with the concept of translation transformations, investigates their basic types and the well-known classifications: lexical formal (transposition, transliteration, mixed transcoding, adaptive transcoding, calque), lexical semantic (concretization, generalization, differentiation, modulation), lexical grammatical (descriptive translation, antonymic translation, compression, decompression, permutation, compensation), grammatical (transposition, replacement, partitioning, integration), stylistic (neutralization, expressivation, modernization, archaization) transformations. The peculiarities of all types of translation transformations, and established regularities to ensure the equivalence of translation of a literary text from English into Ukrainian have been revealed. Translation, based on the use of translation transformations, involves the partial change of the word form or its complete replacement in order to achieve the adequacy of the transmitted content. The translator has to apply this method to convey the exact opinion expressed in the text, in compliance with all the rules of the translation language. In the process of research a number of translation transformations, based on the material of a novel "Fight Club" by an American writer Chuck Palahniuk and translated by Oleh Lesko has been analyzed. It has been revealed that in order to achieve the equivalence of the source and the target text, it is impossible not to resort to the use of translation transformations due to differences in languages and cultures. In particular, it has been investigated that transformational methods are assembled into a system, that is, they do not exist autonomously, in isolation from one another, and are often interconnected. The difficulties of translation

are analyzed, related to the objective peculiarities of the languages, the specificity of the author's style and the complexity of the work itself. Frequency of translator's use of each type of translation transformations is determined and regularities of their use are analyzed. It is proved that in the process of translating lexical units of the original language into the language of translation, the translator mostly uses lexical grammatical, grammatical and lexical transformations.

Key words: translation transformations, equivalence, adequacy, literary text, source language, target language.

Постановка проблеми. У процесі перекладацької діяльності головною метою перекладача є досягнення еквівалентності перекладу, тобто його адекватності. За визначенням О. Швейцера, переклад є процесом «міжмовної та міжкультурної комунікації, за якого на основі <...> первинного тексту створюється вторинний текст (метатекст), що заміняє первинний в іншому мовному і культурному середовищі» (Швейцер, 1988: 75). Тому для розв'язання цієї проблеми перекладач зазвичай вдається до використання перекладацьких трансформацій (далі – ПТ).

Аналіз досліджень. Явищу перекладацьких трансформацій приділяють велику увагу, бо воно використовується для того, щоб текст перекладу з максимально можливою повнотою передавав всю інформацію, укладену в оригінальному тексті, за дотримання норм мови, якою перекладають.

Перекладацькі трансформації є об'єктом дослідження упродовж багатьох років. Питання перекладацьких трансформацій були у фокусі наукових розвідок Л. Бархударова, В. Комісарова, Л. Латішева, Т. Левицької, С. Максимова, Р. Мін'яяр-Белоручева, Я. Рецкера, А. Федорова, А. Фітерман, О. Швейцера й ін.

Мета статті полягає у виявленні особливостей використання арсеналу перекладацьких трансформацій для досягнення еквівалентності перекладу на прикладі роману американського письменника Chuck Palahniuk "Fight Club" у перекладі Олега Леська.

Виклад основного матеріалу. Неминучі відмінності систем мови оригіналу і мови перекладу обмежують можливість передачі змісту оригіналу мовою перекладу з абсолютною точністю. Отже, ми можемо говорити про «неможливість» повноцінної передачі художнього змісту тексту мовою перекладу. Тому художній переклад можна розглядати як інтерпретацію оригінального тексту, де першочерговим завданням перекладача є не передача смислів мовних знаків, а відтворення художніх функцій, укладених у цих мовних знаках (Казакова, 2002: 18).

У перекладацьких студіях для поняття ПТ не існує єдиного визначення. Згідно із Р. Мін'яяр-Белоручевим, наприклад, ПТ – це зміна «формальних (лексичні та граматичні трансформації) або семантичних (семантичні трансформації) компонентів вихідного тексту за збереження інформації,

призначеної для передачі» (Мін'яяр-Белоручев, 1980: 201).

Водночас Л. Бархударов уважає, що ПТ – це «численні та якісно різноманітні перетворення, які здійснюються для досягнення перекладацької еквівалентності (адекватності) перекладу всупереч розбіжностям у формальних і семантичних системах двох мов» (Бархударов, 1975: 190).

Неоднорідність тлумачення поняття трансформацій має наслідком різну їх типологію. Розглянувши класифікації низки вчених, можна зробити висновок, що дослідники мають подібні погляди щодо поділу ПТ, що уможлиблює їх розмежування в нашій роботі на лексичні, лексико-граматичні, граматичні, стилістичні (Бялик, 2016: 107).

Лексичні трансформації зазвичай розділяють на формальні та лексично-семантичні.

Як відомо, до формальних трансформацій належать зміни фонем (або графем) мови оригіналу (далі – МО) на більш близькі до них за артикуляцією й акустичними властивостями фонем чи графем мови перекладу (далі – МП). Серед них: транскрибування, транслітерування, змішане транскодування, адаптивне транскодування, калькування.

Під час транскрибування літерами мови перекладу передається звукова форма слова вихідної мови. Наприклад:

The Parker-Morris Building will go over, alone hundred and ninety-one floors, slow as a tree falling in the forest (Palahniuk, 2006:12).

Паркер-Морріс-білдінг – усі його сто дев'яносто один поверх – повалиться повільно, мов підрубане дерево в лісі (Поланік, 2016: 12).

У наведеному вище прикладі спостерігаємо, як за допомогою букв МП відтворюються звукові форми лексичних одиниць МО та їх фонемного складу, що корелює дану номінацію з вихідною культурою.

Проте в цьому прикладі спостерігаємо ще й граматичну трансформацію. У тексті оригіналу після підмета одразу йде присудок ("The Parker-Morris Building will go over <...>"), а в перекладі ми спостерігаємо явище перестановки членів речення, присудок йде після уточнення («Паркер-Морріс-білдінг – усі його сто дев'яносто один поверх – повалиться повільно <...>»), відображаючи різну семантичну граматичну структуру МО та МП.

У процесі транслітерування слово чи словосполучення МО передається на МП по літерах. Наприклад:

*Raise the testosterone level too much, your body ups the **estrogen** to seek a balance* (Palahniuk, 2006: 17).

*Забагато тестостерону – і твій організм вироблятиме більше **естрогену**, прагнучи відновити рівновагу* (Поланік, 2016: 17).

У цьому реченні термін “estrogen” передається українськими буквами без урахування особливостей вимови («естроген»). Це зумовлено тим, що для адекватного перекладу та передачі лексичного значення багатьох інтернаціоналізмів зазвичай застосовується транслітерування. У прикладі наявні й інші перекладацькі трансформації – вилучення та додавання.

Інколи перекладачем застосовується змішане транскодування, коли більша частина транскодованого слова відбиває його звучання у вихідній мові. Наприклад:

*The three ways to make napalm: One, you can mix equal parts of gasoline and frozen orange juice **concentrate*** (Palahniuk, 2006: 13).

*Напалм можна зробити трьома способами. Можна змішати порівну бензин і заморожений **концентрат** апельсинового соку, це раз* (Поланік, 2016: 13).

Під час передачі слова «concentrate» українською мовою («концентрат») застосовується транскрибування з елементами транслітерування. У наведеному прикладі перекладач вдається і до такої граматичної трансформації, як перестановка членів речення, у зв'язку з відмінністю будови речень МО та МП.

Часом перекладач адаптує форму слова в мові оригіналу до фонетичної або граматичної структури мови перекладу, використовуючи адаптивне транскодування.

*Two, you can mix equal parts of gasoline and **diet cola*** (Palahniuk, 2006: 13).

*Можна змішати порівну бензин і **дієтичну колу**, це два* (Поланік, 2016: 13).

Словосполучення “diet cola”, ужите в оригінальному тексті, адаптується до норм української мови – «дієтична кола». У цьому ж фрагменті тексту перекладач переносить числівник МО “two” з його ініціальної позиції у фінальну, використовуючи ПТ додавання слів для досягнення релевантності між змістом, який вкладено в речення МО та МП.

Процес калькування полягає у створенні нового слова або словосполучення в мові перекладу, що копіює структуру вихідної лексичної одиниці. Це

і зробив перекладач, переклавши “soundtrack” як «звукова доріжка», що є загальновизнаною практикою передачі цієї словосполуки.

*Sometimes, Tyler wakes up in the dark, buzzing with the terror that he’s missed a reel change or the movie has broken or the movie has slipped just enough in the projector that the sprockets are punching a line of holes through the **soundtrack*** (Palahniuk, 2006: 29).

*Часом Тайлер прокидається в темряві, а в голові гуде страшна думка, що він протавив зміну проекторів, що плівка порвалася або зсунулась і трибки дірявлять **звукову доріжку*** (Поланік, 2016: 31).

До лексико-семантичних трансформацій належать: конкретизація, генералізація, диференціація та модуляція значення (Бялик, 2016: 109).

Перекладач послуговується прийомом конкретизації значення, за якого слово ширшої семантики в оригіналі замінюється словом вужчої семантики. Наприклад:

*The old bruised **fruit** way your face looks, you’d think you were dead* (Palahniuk, 2006: 19).

*Поглянувши на моє почорніле й зіжмакане, як перележана **груша**, обличчя, можна було б подумати, що перед вами мрець* (Поланік, 2016: 19).

Із прикладу ми бачимо, що слово “fruit” – яке висловлює родові поняття – замінено на «груша», що є видовим поняттям. У прикладі використовується також і перестановка членів речення згідно з нормами МП.

Застосовується і трансформація, протилежна за напрямом конкретизації, яка називається генералізацією. Наприклад:

*Mix the vitro with sawdust, and you have a nice plastic explosive. A lot of the space monkeys mix their vitro with cotton and add **Epsom salts** as a sulfate* (Palahniuk, 2006: 12).

*Змішай нітрогліцерин із тирсою, і отримавеш чудову пластичну вибухівку. Багато мавпочок-космонавтів мішають свій нітрогліцерин з ватою, а як сульфат додають **англійську сіль*** (Поланік, 2016: 12).

Перекладач вдався до заміни словосполучення “Epsom salts” із вужчим значенням на еквівалент із ширшим значенням «англійська сіль», яке зрозуміле для читача, не знайомого з реаліями МО.

Зазвичай для вибору найбільш адекватного значення слова серед поданих у словнику перекладач застосовує диференціацію значення. Ця трансформація вживається через те, що одному слову в українській мові, що виражає ширше поняття, в англійській мові можуть відповідати два або декілька слів, кожне з яких виражає вужче,

порівняно з українською мовою, поняття (Коломєйцева, 2004: 16). Наприклад:

This was Chloe's turn to lead us in guided meditation, and she talked us into the garden of serenity. Chloe talked us up the hill to the palace of seven doors. Inside the palace were the seven doors, the green door, the yellow door, the orange door <...> (Palahniuk, 2006: 20).

Черга Хлої вести медитацію, і її слова скеровують нас у сад безтурботності. Проводять на пагорб, на якому височіє семибрамний палац. Усередині палацу сім брам: зелена брама, жовта, помаранчева (Поланік, 2016: 21).

Слово “door” має безліч значень і перекладач вибрав оптимальний варіант, переклавши його як «брама», яке підходить за змістом найбільше.

Під час перекладу наступного речення необхідним є прийом модуляції значення:

Tyler gets me a job as a waiter, after that Tyler's pushing a gun in my mouth and saying, the first step to eternal life is you have to die (Palahniuk, 2006: 11).

Спершу Тайлер улаштує мене на роботу офіціантом, а тепер засовує пістолет мені в рот і каже, що, мовляв, аби зробити перший крок до вічного життя, треба померти (Поланік, 2016: 11).

У наведеному прикладі словникове значення лексичної одиниці “get” передається лексею «улаштує», що згідно з контекстом є її смисло-вим еквівалентом.

До лексично-граматичних трансформацій належать: описовий переклад, антонімічний переклад, додавання та вилучення слів, перестановка компонентів, цілісне переосмислення.

Прикладом використання описового перекладу може бути:

Tyler did changeovers if the theater was old enough. With changeovers, you have two projectors in the booth, and one projector is running (Palahniuk, 2006: 26).

Якщо кінотеатр був надто застарілим, Тайлер мусив застосовувати перехід з поста на пост, тобто міняти кінопроектори. Для цього в апаратній треба мати два проектори, працює з яких один (Поланік, 2016: 28).

Для передачі значення лакуни, представлені лексичною одиницею “changeover”, перекладач вдається до описового перекладу і пояснює його зміст за допомогою більшої кількості компонентів («перехід з поста на пост»).

У процесі застосування такої перекладацької трансформації, як антонімічний переклад, використовується заміна лексичної одиниці мови ори-

гіналу на протилежну за значенням лексичну одиницю в мові перекладу:

We'll be legend. We won't grow old (Palahniuk, 2006: 11).

Ми станемо легендою. Будемо вічно молодими (Поланік, 2016: 11).

Перекладач заміняє словосполучення “won't grow old” на «будемо вічно молодими», що узгоджується з мовностилістичними нормами МП.

З метою досягнення адекватності перекладу перекладач уводить кілька додаткових лексичних елементів, яких немає в реченні оригіналу. Цей вид лексико-граматичної трансформації відомий як додавання:

Excitement (Palahniuk, 2006: 27).

Хвилювання зростає (Поланік, 2016: 29).

You wake up at O'Hare (Palahniuk, 2006: 25).

Ти прокидаєшся в аеропорту О'Хара (Поланік, 2016: 27).

У першому прикладі перекладач вважає за потрібне додати в односкладне речення “Excitement” присудок («Хвилювання зростає»), бо саме така синтаксична структура є характерною для української мови. В іншому прикладі він подає додаткові відомості про власну назву. Прийом додавання застосовується тут у зв'язку з тим, що українські читачі не знайомі із цією культурною реалією (“O'Hare” – «аеропорт О'Хара»).

Трансформація вилучення слів зазвичай уживається в перекладі, коли переклад кожного зі слів речення оригіналу є необов'язковим (щодо норм МП), водночас зміст самого речення не втрачається після їх вилучення. Наприклад:

You cry now (Palahniuk, 2006: 16).

Поплач (Поланік, 2016: 16).

З погляду системи української мови такі компоненти, як “you” та “now” є надлишковими, тому під час перекладу цього речення вони вилучаються.

У наступному реченні наведено приклад зміни порядку слів у словосполученні, тобто перестановки компонентів:

A window blows out the side of the building, and then comes a file cabinet big as a black refrigerator <...> (Palahniuk, 2006: 12).

Уламки вікна виносить вибухом, за ними – шафу для документів, здоровезну, мов чорний холодильник (Поланік, 2016: 12).

Зміна порядку компонентів словосполучення “file cabinet” на «шафу для документів» виникає у зв'язку зі структурними відмінностями мови оригіналу та мови перекладу.

Загальновідомий той факт, що під час перекладу з однієї мови іншою нерідко перекладачі

стикаються із проблемою пошуку відповідників. У разі їх відсутності перекладачу доводиться вдаватися до прийому цілісного переосмислення та змінювати все висловлювання з використанням одиниць мови перекладу.

Tyler was pulling driftwood logs out of the surf and dragging them up the beach. In the wet sand, he'd already planted a half circle of logs so they stood a few inches apart and as tall as his eyes (Palahniuk, 2006: 32).

Він діставав з води нагнане хвилями колоддя й витягав його на берег. Потім Тайлер закопував його в мокрий пісок так, що стовбури **заввишки майже з людину** ставали півколом кілька дюймів один від одного (Поланік, 2016: 36).

У наведеному прикладі відбулась заміна порівняння “as tall as his eyes” на зрозуміліше для українського читача висловлювання «заввишки майже з людину», що має той самий зміст.

До граматичних трансформацій належать: заміна частин мови, перестановка членів речення, членування й об'єднання речень.

У зв'язку з невідповідністю граматичних значень мови оригіналу і мови перекладу важливе використання такої ПТ, як зміна частин мови.

This isn't about love as in caring. This is about property as in ownership (Palahniuk, 2006: 14).

Тут не йдеться про любов, що **ніклується**. Тут йдеться про власника, що **володіє** (Поланік, 2016: 15).

У цьому фрагменті тексту іменники “caring” і “ownership” під час перекладу замінюються дієсловами «ніклується» та «володіє», що зумовлено українськими мовними та мовленнєвими нормами.

Наступною ПТ є зміна порядку розташування мовних елементів в тексті перекладу порівняно з текстом оригіналу, тобто перестановка членів речення.

My doctor said, if I wanted to see real pain, I should swing by First Eucharist on a Tuesday night (Palahniuk, 2006: 19).

Лікар сказав мені **навідатись у вівторок увечері до церкви Першого Причастя, якщо я хочу побачити справжні страждання** (Поланік, 2016: 19).

Ця трансформація найчастіше застосовується перекладачем у зв'язку з тим, що структура речень в англійській і українських мовах дуже відрізняється. Так, частина складного речення “<...> if I wanted to see real pain” в українській мові переноситься в кінцеву позицію синтаксичної структури («<...> якщо я хочу побачити справжні страждання»).

Під час членування речень розрізняють внутрішнє членування (коли просте речення оригіналу замінюється складним) та зовнішнє членування (одне речення оригіналу в перекладі перетворюється на два або більше речень).

Then I was lost inside oblivion, dark and silent and complete, and when I finally stepped away from his soft chest, the front of Bob's shirt was a wet mask of how I looked crying (Palahniuk, 2006: 22).

І я **поринув у цілковите небуття, у темряву й тишу. А коли я нарешті відступив від його м'яких грудей, на переді Бобової сорочки лишився мокрий відтиск мого обличчя** (Поланік, 2016: 23).

From my knees to my forehead, I fell chemical reactions within Bob burning food and oxygen (Palahniuk, 2006: 16).

Усім своїм тілом, від голови до ніг, я відчуваю, як усередині Боба йдуть **хімічні реакції: перетравлюється їжа і згоряє кисень** (Поланік, 2016: 16).

У першому прикладі спостерігаємо використання зовнішнього членування, де для кращого сприйняття висловленої думки розділили одне складне речення на два. А у другому прикладі наявне внутрішнє членування – синтаксичний комплекс замінюється складним реченням.

Іншою граматичною трансформацією є об'єднання речень. Перекладач застосовує цю трансформацію і перетворює два простих речення на одне складне:

This is how it is with insomnia. Everything is so far away, a copy of a copy of a copy (Palahniuk, 2006: 21).

Коли **насіло безсоння, все так далеко, копія, зроблена з копії, зробленої з копії** (Поланік, 2016: 22).

До стилістичних трансформацій належать: нейтралізація, експресивація, модернізація, архаїзація.

У наведеному прикладі перекладач послуговується прийомом експресивації. У процесі цієї ПТ відбувається заміна нейтральної лексичної одиниці на її емоційно-експресивний відповідник у мові перекладу.

The first time I went to testicular cancer, Bob the big moosie, the big cheese bread moved in on top of me in Remaining Men Together and started crying (Palahniuk, 2006: 22).

Коли я **вперше потрапив на рак яєчок, у «Лишай-мося чоловіками разом», Боб, цей здоровенний бугай, ця велетенська бодня сала, навалився на мене й пустився хлипати** (Поланік, 2016: 21).

Тут спостерігаємо, що слово “big” в українському перекладі набуло більшого стилістичного забарвлення – «здоровенний», «велетенська».

У процесі перекладу сучасної загальноживаної лексики перекладач інколи вдається до архайзацій:

<...> *this woman was also in my tuberculosis support group Friday night* (Palahniuk, 2006: 18).

Цю жінку я бачив у п'ятницю ввечері у групі підтримки *сухотників* (Поланік, 2016: 18).

У наведеному прикладі перекладач заміняє більш сучасне слово "tuberculosis" на архаїчне українське «сухотники» для надання мові перекладу необхідного стилістичного забарвлення. У реченні також наявна перестановка членів речення та перестановка компонентів.

У процесі дослідження трьох розділів книги Чака Поланіка (у перекладі Олега Леська) було розглянуто чотири види перекладацьких трансформацій (див. Табл. 1). Серед них: 61 лексична (що становить 26,9% від загальної кількості ПТ, у матеріалі дослідження), 87 лексико-граматичних (38,3%), 69 граматичних (30,4%), 10 стилістичних (4,4%).

Таблиця 1

Частотність використання перекладацьких трансформацій у художньому творі

Перекладацькі трансформації	Кількість	Кількість, %
Лексичні	61	26,9
Лексико-граматичні	87	38,3
Грамматичні	69	30,4
Стилістичні	10	4,4
Всього	227	100

Здійснений аналіз дає змогу дійти висновку, що у процесі перекладу художнього твору серед низки ПТ превалюють лексико-граматичні трансформації. Лексичні та граматичні ПТ використовуються менше, проте їхня кількість є досить великою, порівняно зі стилістичними ПТ, до яких перекладач вдається найменше. Було виявлено й те, що деякі ПТ уживаються в комбінації з іншими. Отримані результати зумовлені відмінністю МО та МП.

Висновки. Перекладацькі рішення, які спираються на використання трансформацій, дозволяють адекватно передати зміст, вкладений у текст вихідної мови. Труднощі досягнення еквівалентності перекладу у творі продиктовані передусім не тільки особливостями художнього тексту, а й розбіжностями систем та структур мови оригіналу та мови перекладу.

На матеріалі роману англійського письменника Чака Поланіка «Бійцівський клуб» виділено та розглянуто низку перекладацьких трансформацій. У результаті аналізу виявлено, що універсальної класифікації перекладацьких трансформацій не існує. Часто вживаються і комбінації кількох перекладацьких трансформацій. Це продиктовано тим, що одні перекладацькі трансформації зазвичай безпосередньо залежать від інших, оскільки здійснення однієї з них приводить до здійснення іншої.

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у вивченні перекладацьких трансформацій на матеріалі інших мов і творів для виявлення причини їх застосування, з'ясування оптимальних шляхів передачі тексту з мови оригіналу мовою перекладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бархударов Л. Язык и перевод. Вопросы общей и частной теории перевода. Москва : Междунар. отношения, 1975. 240 с.
2. Бялик В. Основы теории перевода = Fundamentals of Translation Theory : навчальний посібник для студентів факультетів іноземних мов. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. 376 с.
3. Казакова Т. Художественный перевод : учебное пособие. Санкт-Петербург : Знание, 2002. 112 с.
4. Коломейцева Е., Макеєва М. Лексические проблемы перевода с английского языка на русский : учебное пособие. Тамбов : изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2004. 92 с.
5. Миньяр-Белоручев Р. Общая теория перевода и устный перевод. Москва : Воениздат, 1980. 237 с.
6. Поланік Ч. Бійцівський клуб. Пер. з англ. О. Леська. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2016. 256 с.
7. Швейцер А. Теория перевода (статус, проблемы, аспекты). Москва : Наука, 1988. 215 с.
8. Palahniuk Ch. Fight Club. London : Vintage Books, 2006. 224 p.

REFERENCES

1. Barhudarov L. S. Yazy'k i perevod. Voprosy' obshhej i chastnojteorii perevoda. [Language and translation. Questions of general and particular theory of translation]. Moskva : Mezhdunar. otnosheniya, 1975. 240p. [in Russian].
2. Bialyk V. D. Osnovyteorii perekladu: navch. posibnykdliia stud. f-tivinozemn. mov. [Fundamentals of Translation Theory]. Chernivtsi : Chernivetskyinats. un-t, 2016. 376 p. [in Ukrainian].
3. Kazakova T. A. Khudozhestvenny'j perevod : uchebn. posob. [Literary translation]. Sankt-Peterburg: Znanie, 2002. 112 p. [in Russian].

4. Kolomejceva E. M., Makeeva M. N. Leksicheskieproblemy' perevoda s anglijskogoyazy'kanarusskij: ucheb. posobie. [Lexical problems of translation from English into Russian: A manual]. Tambov: izd-voTamb. gos. texn. un-ta, 2004. 92 p. [in Russian].
5. Min'yar-Beloruhev R. K. Obshhayateoriyaperevoda i ustny'jperevod. [General Translation Theory and Interpretation]. Moskva :Voenizdat, 1980. 237 p. [in Russian].
6. Polanik Ch. Biitsivskyiklub [Fight Club] / per. z anhl. O. Leska. Kharkiv :Klubsimeinohodovillia, 2016. 256 p. [in Ukrainian].
7. Shvejcer A. D. Teoriyaperevoda (status, problemy', aspekty'). [Translation Theory (Status, Problems, Aspects)]. Moskva :Nauka, 1988. 215 p. [in Russian].